

Skjemainformasjon

Skjema	Søknadsskjema for arkiv og museum 2013 (nynorsk)
Referanse	526748
Innsendt	14.10.2012 22:23:20

Opplysningar om søkjar

Søkjar	
Namn på organisasjonen	Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane
Leiar for institusjonen	Snorre D. ��verb��
Postadresse	Askedalen 2
Postnummer / Poststad	6863 Leikanger
Tlf. til organisasjonen	57656100
Kontaktperson for prosjektet	Snorre D. ��verb��
Tlf. til kontaktperson	41530943
E-post til kontaktperson	snorre.d.overbo@sfj.no
Nettstad	http://www.fylkesarkiv.no
Org. Nr	

Opplysningar om prosjektet

Prosjekt	
Søknaden gjeld	Formidling og dialog
Tittel på prosjektet	Semantisk teknologi og tenesteutvikling for arkiv

Samandrag av prosjektet

Prosjektet vil syne korleis innhaldet i tradisjonelle fagdatabasar i arkiv- og museumssektoren kan l  ftast ut av sine "silos" med hjelp av semantisk webteknologi, publisere datasetta som lenka data, og etablera nye innovative publikumstenester. Prosjektet er ei vidareføring av "Semantisk Samhandling i kulturformidlinga". Det vil ta utgangspunkt i internasjonale standardar (RDF, OWL, DC, ESE/EDM m.fl.), og forankrast i arbeid som alt er gjort i Norge på Norvegiana.

Prosjektomtale

KVA SKAL PROSJEKTET GJERA?

Prosjekt byggjer direkte på erfaringane frå prosjektet «Semantisk samhandling i kulturformidlinga» (2011/2012), som tok sikte på å utforske nokre av mogelegheitene som ligg i bruk av semantisk teknologi, men d   på eit avgrensa område (etablering av eit semantisk modellert fotografregister). Vi ønskjer å gå nokre steg vidare ved å utvide perspektivet til å omfatte «semantisering» av fleire innhaldstenester: foto, artikkeldatabasar, historiske stadnamn, arkivkatalogar og persondata. Sentralt i prosjektet blir å etablere nye fullverdige publikumstenester med hjelp av semantisk teknologi. Tenestene vil vere basert på innhald fr   partnarane og andre relevante innhaldsleverand  rar. Her ønskjer vi å synleggjere potensialet som ligg i konseptet «Web of Linked Data», ved å integrere eige innhald med innhald frå andre kjelder, t.d. DBpedia, Geonames, Digitalt museum, Norvegiana, Arkivportalen og Digitalarkivet.

Målgruppa for prosjektet er 2-delt: Den eine målgruppa er den alminnelege brukar av AM-sektoren sine innhaldstenester, som f  r lettare og betre tilgang til innhald fr   sektoren, i tråd med brukaren sine forventningar om dagens internettenester.

Den andre målgruppa er AM-institusjonar og andre innhaldsleverand  rar på kulturfeltet. Prosjektet vil dokumentere erfaringar med vokabular, metodikk, verktøy og arbeidsprosessar, noko som vil gjere tilsvarende utviklingsarbeid enklare for andre.

HOVUDMÅL

   betra tilgangen til det digitale innhaldet til Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane, Arkiv i Nordland og Akershusmuseet gjennom innovative publikumstenester, informasjonsdeling og gjenbruk av open tilgjengeleg informasjonen, og gjennom det å utvikla ein modell til bruk for andre institusjonar i kultursektoren.

DELMÅL

- 1) komplettera strukturen i databasane til innhaldsleverand  rane og utvida omtalen av informasjonselementa for å betra søkefunksjonen
- 2) konstruera felles søkegrensesnitt til alle databasane til kvar av innhaldsleverand  rane, med

3) implementera søke- og visningsfunksjonalitet på nettsider med utgangspunkt i fri programvare

1) struktur og annotering

Eit digitalt objekt som eit fotografi er representert av ein post i ein database, for eksempel ei rad i ein eller fleire tabellar. Omtalen av objektet er summen av innhald i dei forskjellige felt i radene. Kvaliteten på søkefunksjonen er avhengig av å kunne utnytte denne for å finne frem til viktig informasjon. Det er lettare å finna fram til relevante fotografi di meir omfattande omtalen av fotografiet er. I dag er omtalen av store deler av innhaldet i mange databasar gitt frå eit arkivfagleg perspektiv. Dette legg sterke grenser for utviklinga av interessante publikumsretta tenester. For å endra denne situasjonen må ein komplettera omtalen av objekta i databasane (t.d. georeferering) for også å kunna få eit meir publikumsretta perspektiv over innhaldet. Dette vil bety å utvida tabellane og fylla dei ut (annotera). Utfordringa vil vera å innføra felt-namn for dei forskjellige temaområde som dekker brukarbehovet, er allment forstått og som byggjer på og vil bidra til vidareutviklinga av de facto standardar for AM-sektoren.

2) Samsøk

Dei fleste arkiva og musea har samlingar av databasar som må søkast i individuelt. Ved å gi tilgang til alle databasane gjennom eit felles søkegrensesnitt vil ein kunne skaffa eit fullstendig bilete av eit område med redusert innsats og samtidig auka muligheita for interessante oppdagingar («content discovery»). Dette kan gjerast ved hjelp av eit "semantisk" lag som inneheld tabellinformasjonen, relasjonar mellom objekta og ein ontologi. Grensesnittet kan opna opp for utviklinga av innovative publikumstenester også i regi av tredjepart, som vil kunna kombinera informasjon frå AM-institusjonar med informasjon frå andre kjelder.

3) Publikumstenester

Prosjektet skal vise forskjellige metodar for formidling ved bruk av same informasjonsgrunnlaget og det skal demonstrere automatisk integrasjon av fleire kjelder i kvart publikumsretta grensesnitt.

Publikumstenestene vil dekkja både informasjonsformidling og "crowdsourcing".

Arkitekturen består av eit mellomlag av tenester for informasjonshenting. Denne tenesta baserer seg på eit spørjespråk (SPARQL/SPARUL) som tillet uthenting og innlegging av informasjon på ein generisk måte. Dette laget tillet også innhenting frå fleire kjelder og automatisk samanslåing av resultata.

Fordi dette mellomlaget ikkje føreset korleis informasjonen skal brukast, kan den tena eit forskjellige typar av applikasjonar gjennom fleire kanalar. Dei enklaste eksempla er vevsider, dei meir kompliserte går mot stasjonar i opplevingssentra og muse (jfr. Popsenteret/Oslo) og mobile applikasjonar.

KVIFOR ER DET VIKTIG AT PROSJEKTET BLIR GJENNOMFØRT?

Dagens internettbaserte publikumstenester i arkiv- og museumssektoren i Noreg er i hovudsak basert på teknologi og standardar som vart utvikla på 1990-, og begynnelsen på 2000-talet. Fagdatabasane som innhaldstenestene kviler på er samlingar av tradisjonelle relasjonsdatabasar som ikkje tillet samsøk. Dei er designa for arkivarbruk og i liten grad tilpassa ei verd der arbeidsflata er veven og brukarane ålmenta.

Dei siste 6-8 åra har imidlertid ein måte å integrere innhald vokse fram, basert på semantiske teknologi. Denne teknologien opnar opp for ei fleksibel utvikling av samsøk og ei utviding av perspektivet på informasjonen, og dermed for nye innovative tenester. Førebels er det svært få i arkiv- og museumssektoren i Noreg som har teke i bruk denne nye teknologien, sjølv om det no er ein mogen teknologi som er teken i bruk innafor fleire sektorar.

Manglane vi har omtalt ovanfor ser ut til å vera gjennomgåande for digitale samlingar i heile AM-sektoren. Resultata av prosjektet vil derfor ha overføringsverdi til liknande utviklingsarbeid i andre AM-institusjonar, ikkje som kopiering, men ved fleksibel gjenbruk av vokabular, verktøy og metodikk. Prosjektet vil derfor støtta arbeidet med publisering av dei digitale samlingane som lenka data, noko som vil opna opp for plattformuavhengig gjenbruk av innhaldet i spesialiserte publikumstenester for reiselivet, skuleverket osv. eventuelt utvikla av andre partar. I den samanheng forenkla bruken av felles vokabular i formuleringa av søkegrensesnittet utviklinga av institusjons-overskridande publikumstenester.

Ein viktig leveranse i prosjektet vil i så måte vera ei «kokebok» (manual) i bruk av semantiske teknologi på arkiv- og kulturfeltet, der metodikken og arbeidsprosessane blir konkretisert, basert på erfaringane i prosjektet. Det vil gjera tilsvarende oppgåver enklare for andre tenesteleverandørar innanfor feltet.

KORLEIS SKAL PROSJEKTET GJENNOMFØRAST?

Arbeidet vil måtte gå over mange år. Dette prosjektet er planlagt å gå over tre år der ein for kvart år utvidar ramma for innhaldet både med omsyn til talet databasar og mengda av annotert innhald i databasane. Erfaringar frå første år vil danne grunnlag for revidert og meir detaljert plan for år 2 og 3. Eit førebels oversyn over arbeidsplanane for heile 3-års perioden er:

Akershusmuseum: Foto/Digitalt Museum

Arkiv i Nordland: Historiske stadnamn, Digitalt Fortalt

Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane: Foto, historiske stadnamn, Kulturhistorisk Leksikon

Kommentar: Semantisk «løfting» av stadnamntenestene vil innebere eit tett samarbeid me Statens kartverk, og den planlagde nasjonale stadnamntenesta som kartverket skal lansere i 2013. På fotosida vil eksport og bearbeiding av datasett frå Akershusmuseum skje i samarbeid med KulturIT

År 2 (2014):

Innhaldstenester:

Arkiv i Nordland: Historiske persondata

Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane: Historiske persondata

Kommentar: Vi tek sikte på å få inn Riksarkivet v. Digitalarkivet som prosjektpartner i år 2. Tanken er å integrere innhald frå Digitalarkivet (folketeljingar, kyrkjebøker, tinglysingsdokumenter mm.) med lokalt innhald, med hjelp av semantisk teknologi.

År 3 (2015):

Innhaldstenester:

Arkiv i Nordland: Arkivkatalogar

Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane: Musikk/levande bilete, arkivkatalogar

Kommentar: Vi vil invitere Stiftelsen ASTA med som prosjektpartner (innhaldsleverandør), og integrere utvalde datasett frå arkivprogrammet ASTA med lokalt innhald.

1) Struktur og annotering

Arbeidet vil starta med å laga ei oversikt over strukturen til databasane: tabellane og felt-namna og vurdere strukturen for kvar av databasane og korleis tabellane bør utvidast for å gi ein omtale av postane som er god nok for effektiv spørjing. Vidare vil vi etablera ein prioriteringsplan for arbeidet vidare, dvs. kva databasar og kva del av dei som skal prioriterast. Saman med resultatet av arbeidet med dei andre delmåla skal dette vera grunnlaget for å setja opp ein detaljert arbeidsplan for å nå hovudmålet.

2) Samsøk

Prosjektet vil bruka semantiske teknologiar og modelleringsmetodologien "internett av ting/lenka data" (Internet of Things/Linked Data) i realiseringa av felles søkegrensesnitt for samlingar av databasar som dekker forskjellige temaområde. Dette er ein fleksibel teknologi som også gjer det muleg å fritt å dela innhaldet i databasane med tredjepart. Domenet for søkegrensesnittet vil bli gradvis utvida under heile prosjektperioden.

Det vil bli testa iterativt gjennom sett av spørjingar. Setta av spørjingane vil utformast slik at kvar iterasjon fører til ei raffinering av systemet.

4) Publikumstenester

Det skal utviklast publikumstenester (søkegrensesnitt, visning av innhald, deling, crowdsourcing), for ulike plattformer og media. Alt av metadata i posjektet og mest mogeleg av digitalt innhald skal publiserast med opne lisensar, og som lenka data.

Ein viktig suksessfaktor for prosjektet vil vere å ha god dialog og samarbeid undervegs med nasjonale aktørar som har relevans for prosjektet: Norsk kulturråd, Arkivverket, KulturIT, Stiftelsen ASTA, Statens kartverk. Desse nasjonale aktørane er faglege og strategiske premissleverandørar innanfor sine område. Det er utfordrande at det finst få ferdige vokabular som kan brukast direkte i prosjektet innanfor arkiv- og museumssektoren. Skal resultata ha tilstrekkeleg overføringsverdi, er det avgjerande i størst mogeleg grad å forankre metadata-annoteringa og vokabular til nasjonale standardar. Prosjektgruppa vil legge stor vekt på å forankre fagdelen av prosjektutviklinga i nasjonale standardar og «beste praksis».

OM PARTNARANE I PROSJEKTET

Partnarane på innhaldssida består av Akershusmuseum, Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane og Arkiv i Nordland (AiN).

Fylkesarkivet har lang erfaring i å utvikle og drifte publikumstenester på nettet og det gjennomførte i 2012 prosjektet «Semantisk Samhandling» i samarbeid med Esis AS og Vestlandsforskning.

Akershusmuseum forvaltar store fotosamlingar, og er ein leiande aktør innanfor fotofeltet i museumssektoren. Museet bruker Digitalt Museum, og prosjektet vil gjennom dei få høve til å arbeide med innhald frå Primus-systemet.

Arkiv i Nordland har store mengder med katalogdata i fagsystemet ASTA og publiserer på Arkivportalen. På sikt (år 2) ønskjer vi å ta tak i arkivkatalogdata frå ASTA og gjere tilsvarende «semantisk løfting» av det. AiN er i (saman med Fylkesarkivet) partnar i eit pågåande utviklingsprosjekt om historiske stadnamn saman med Statens Kartverk, finansiert av Norsk Kulturråd. Gjennom dette prosjektet vil vi få tilgang til

Vestlandsforskning, ESIS AS og Bouvet AS vil stå for den tekniske utviklinga. Dei har alle erfaring frå deltaking i liknande prosjekt (utvikling av IT-system for POP-senteret, samsøk i databasane til Aschehoug, samsøk i databasane til Hafslund, Semantisk Samhandling, Semantisk Sognefjord, NFR-prosjektet Sesam4) , og dekker dei naudsynte områda semantisk modellering, automatisk annotering og publikumstenester.

Framdriftsplan

Framdriftsplan for heile prosjektperioden

Startdato 01.03.2013

Sluttdato 31.12.2015

Aktivitetplaner

Tittel	Frå dato	Til dato
AP 1: Struktur og annotering i produksjonssystem	01.03.2013	31.12.2015
AP2: Semantisk modellering av utvalde DB-tenester	01.03.2013	31.12.2015
AP3: Nye publikumstenester	01.08.2013	31.12.2015

Andre opplysningar/kommentarar om framdrifts-/aktivitetsplan.

Aktivitetsplanen for prosjektet gjeld heile 3-års perioden, og vil vere eit pågåande arbeid, der ein stegvis for kvart år utvidar ramma for innhaldet, både med omsyn til tal databasar og mengda av annotert innhald i databasane: ÅR 1 (2013): Innhaldstenester frå Akershusmuseet, Arkiv i Nordland (AiN) og Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane (FARK): Foto, historiske stadnamn, Kulturhistorisk Leksikon, Digitalt Fortalt. Semantisk «løfting» av stadnamntenestene vil innebere eit tett samarbeid med Statens kartverk, og den planlagde nasjonale stadnamntenesta som kartverket skal lansere i 2013. På fotosida vil eksport og bearbeiding av datasett frå Akershusmuseet skje i samarbeid med KulturIT. ÅR 2 (2014):: Innhaldstenester knytt til historiske persondata frå AiN og FARK. Vi inviterar ny prosjektpartner inn: Riksarkivet v. Digitalarkivet. Målet er å integrere innhald frå Digitalarkivet (folketeljingar, kyrkjebøker, tinglysingsdokumenter mm.) med lokalt innhald, med hjelp av semantisk teknologi. År 3 (2015): Innhaldstenester knyttt arkivkatalogar og digitalisert arkivmateriale frå AiN og FARK. I tillegg musikk og levande bilete frå FARK. Vi inviterar ny prosjektpartner inn: Stiftelsen ASTA (som innholdspartner), og integrere utvalde datasett frå arkivprogrammet ASTA og frå nettenesta Arkivportalen med lokalt innhald.

Samarbeidspartnarar

Har du ein samarbeidspartnar?

Ja

Samarbeidspartner 1

Namn

Vestlandsforskning

Formell avtale?

Ja

Postadresse

Postboks 163

Postnr / Poststad

6851 SOGNDAL

Kontaktperson

Svein Ølnes

Tlf. til kontaktperson

91739918

E-post til kontaktperson

svein.olnes@vestforsk.no

Rolle

Teknisk / fagleg koordinator.

Samarbeidspartner 2

Namn

Akershusmuseet

Formell avtale?

Ja

Postadresse

Postboks 168

Postnr / Poststad

2011 Strømmen

Kontaktperson

Øyvind Möller Bakken

Tlf. til kontaktperson

40429258

E-post til kontaktperson

oivind.bakken@akershusmuseet.no

Rolle

Innhaldleverandør. Fagressurs foto.

Samarbeidspartner 3

Namn

Arkiv i Nordland

Formell avtale?

Ja

Postadresse

Postboks 1490

Postnr / Poststad

8049 BODØ

Kontaktperson

Ketil Jensen

Tlf. til kontaktperson

48130085

E-post til kontaktperson

ketil.jensen@nfk.no

Rolle

Innhaldsleverandør. Fagressurs arkiv, stadnamn.

Samarbeidspartner 4

Namn

Esis AS

Formell avtale?

Ja

Postadresse

Meklenborglia 15

Postnr / Poststad

1273 OSLO

Kontaktperson

Robert Engels

Tlf. til kontaktperson

99544481

E-post til kontaktperson

robert.engels@esis.no

Rolle

Teknisk partner.

Samarbeidspartner 5

Namn

Bouvet Norge AS

Side 6/7	
Formell avtale?	Ja
Postadresse	Postboks 4430, Nydalen
Postnr / Poststad	0403 OSLO
Kontaktperson	Lars Marius Garshoel
Tlf. til kontaktperson	98215550
E-post til kontaktperson	larsga@bouvet.no
Rolle	Teknisk partner.

Prosjektbudsjett

Prosjekt			
Eittårig eller fleirårig prosjekt? Fleirårig			
Er prosjektet pågåande? Nei			
BUDSJETT FOR FØRSTE ÅR			
Utgifter			
Hva	Beskrivelse		Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Struktur og annotering		kr 280 000,00
	Semantisk modellering/samsøk		kr 370 000,00
	Publikumstenester		kr 300 000,00
	Dokumentasjon (delrapport 1)		kr 30 000,00
Varer/utstyr			kr 0,00
Tjenester kjøpt av andre			kr 0,00
Andre utgifter (spesifiser)	Reise, møte mm.		kr 40 000,00
Totale utgifter			kr 1 020 000,00
Inntekter			
Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?		Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>			<u>kr 500 000,00</u>
Fylkesarkivet i S. og Fj., kontanttilskot	Ja		kr 100 000,00
Fylkesarkivet i S. og Fj. , eigenfinansiering	Ja		kr 200 000,00
Arkiv i Nordland og Akershusmuseet, eigenfinans.	Ja		kr 120 000,00
Vestlandsforskning, eigenfinansiering	Ja		kr 100 000,00
Totale inntekter			kr 1 020 000,00
BUDSJETT FOR HELE PROSJEKTPERIODEN			
Utgifter			
Hva	Beskrivelse		Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	Annotering/modellering/publ.tenester/dokumentasjon		kr 2 940 000,00
Varer/utstyr			kr 0,00
Tjenester kjøpt av andre			kr 0,00
Andre utgifter (spesifiser)	Reise, møte mm.		kr 120 000,00
Totale utgifter			kr 3 060 000,00
Inntekter			
Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?		Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>			<u>kr 1 500 000,00</u>
Fylkesarkivet i S. og Fj, kontanttilskot	Ja		kr 300 000,00
Fylkesarkivet i S. og Fj, eigenfinansiering	Ja		kr 600 000,00
Arkiv i Nordland, eigenfinansiering	Ja		kr 240 000,00
Andre innhaldsleverandørar, eigenfinansiering	Nei		kr 420 000,00
Totale inntekter			kr 3 060 000,00
Kommentar til hele prosjektperioden			
Kontantkostnadene i prosjektet er hovudsakleg knytt til løn og sosiale kostnader for tekniske partnarar: Vestlandsforskning, Esis AS og Bouvet Norge AS			

Vedlegg

- vedlegg_vf-rapport_3-2012_semantisk_samhandling_i_kulturformidlinga.pdf
- vedlegg_semantisk_modellering.docx